

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Júlie Horskej v právnej veci navrhovateľky: **A. G.**, Švajčiarska konfederácia, proti odporkyni: **Sociálna poisťovňa, ústredie**, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o výšku starobného dôchodku, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 9. apríla 2010, č.k. 7Scud 11/2006-112, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 9. apríla 2010, č.k. 7Scud 11/2006-112, **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 9. apríla 2010, č.k. 7Scud 11/2006-112, potvrdil rozhodnutie číslo X. zo dňa 9. júla 2004 v spojení s rozhodnutím zo dňa 13. novembra 2009. Rozhodnutím z 9. júla 2004 odporkyňa podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a § 259 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a článku 19 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Švajčiarskou

konfederáciou o sociálnom zabezpečení priznala navrhovateľke od 1.3.2002 starobný dôchodok v sume 1309 Sk mesačne. Rozhodnutím z 13. novembra 2009 odporkyňa po vylúčení doby nezamestnanosti po dovŕšení dôchodkového veku od 19. februára 1996 do 28. februára 2002, získanej podľa právnych predpisov Švajčiarskej konfederácie, zmenila rozhodnutie z 9. júla 2004 tak, že podľa § 21 a § 95 ods.2 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“) a podľa § 259 ods. 1 a § 112 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) navrhovateľke priznala starobný dôchodok od 15. júla 2000 v sume 1012 Sk mesačne.

Krajský súd dospel k záveru, že odporkyňa postupovala pri priznaní starobného dôchodku navrhovateľky v súlade s právnymi predpismi, keď nárok navrhovateľky na starobný dôchodok posúdila ku dňu dovŕšenia dôchodkového veku 57 rokov dňom 19. februára 1996 a podľa § 95 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. jej starobný dôchodok priznala od 15. júla 2000, teda tri roky spätne od uplatnenia nároku na dôchodok u nositeľa poistenia Švajčiarskej konfederácie.

Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie navrhovateľka, ktorá namietala dátum priznania starobného dôchodku a jeho nízku sumu. Žiadala, aby jej bol starobný dôchodok priznaný od 19. februára 1996, kedy dovŕšila dôchodkový vek. Namietla krátenie základu starobného dôchodku, vypočítaného podľa pre ňu výhodnejších predpisov platných pred 1.10.1988 zo sumy 1 190 Sk na 380 Sk mesačne. Takto určená výška dôchodku podľa jej názoru nezodpovedá 12-im kalendárnym rokom. Konštatovala, že vo Švajčiarsku poistenca automaticky upozornia, že mu vznikol nárok na dôchodok, ale na Slovensku taká povinnosť nie je.

Odporkyňa nepovažovala odvolanie navrhovateľky za dôvodné. Trvala na správnosti rozhodnutí a navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v rozsahu podaného odvolania a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne z 9. júla 2004, ktorým jej bol priznaný starobný dôchodok od 1. marca 2002 v sume 1 309 Sk mesačne a rozhodnutie odporkyne z 21. júla 2006 o zvýšení jej starobného dôchodku od 1. júla 2006 na sumu 1 833 Sk mesačne.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 12. októbra 2007, č.k. 7Scud/11/2006, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo X. z 21. júla 2006 a návrh na preskúmanie rozhodnutia odporkyne číslo X. z 9. júla 2004 ako oneskorene podaný odmietol. Na odvolanie navrhovateľky Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 30. októbra 2008, č.k. 4So/259/2007, rozsudok z 12. októbra 2008 zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že na základe predloženého originálu podacieho lístka z 30. augusta 2004 včasné podanie návrhu na preskúmanie rozhodnutia odporkyne z 9. júla 2004 nie je vylúčené, ale je pravdepodobné, a preto jeho odmietnutie pre oneskorenosť by zabránilo v prístupe navrhovateľky k súdu. Odvolací súd uložil krajskému súdu preskúmať zákonnosť oboch napadnutých rozhodnutí odporkyne.

Krajský súd v ďalšom konaní napadnutým rozsudkom z 9. apríla 2010, č.k. 7Scud 11/2006-112, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo X. z 9. júla 2004 v spojení s rozhodnutím číslo X. z 13. novembra 2009, ktorým odporkyňa zmenila rozhodnutie z 9. júla 2004 a priznala navrhovateľke starobný dôchodok od 15. júla 2000 v sume 1 012 Sk mesačne a ktorým súčasne rozhodla i o jeho zvýšení od 1. júla 2006, čím nahradila pôvodné rozhodnutie z 21. júla 2006.

Podľa § 21 ods. 2 písm. e/ zákona č. 100/1988 Zb. bezdetná žena má nárok na starobný dôchodok, ak bola zamestnaná najmenej 25 rokov a dosiahla vek aspoň 57 rokov.

Podľa § 94 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. nárok na dávku dôchodkového zabezpečenia (ďalej len "dávka") vzniká dňom splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom, prípadne vykonávacími predpismi.

V zmysle § 94 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. nárok na výplatu dávky vzniká splnením podmienok ustanovených pre vznik nároku na dávku a jej výplatu *a podaním žiadosti o priznanie dávky*, pokiaľ nie je ustanovené, že taká žiadosť nie je potrebná.

V zmysle § 95 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov dávka sa prizná odo dňa, od ktorého dávka alebo jej zvýšenie patrí, najviac však za tri roky späť odo dňa uplatnenia nároku na dávku.

Podľa § 119 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov konanie o dávke dôchodkového zabezpečenia sa začína na základe písomnej žiadosti. Za deň uplatnenia nároku na túto dávku sa považuje deň, keď sa oprávnený prvý raz obrátil na príslušnú organizáciu alebo na príslušný orgán so žiadosťou o jej priznanie.

Za nedôvodné považoval odvolací súd námietky navrhovateľky, že odporkyňa nepostupovala pri rozhodovaní o jej nároku na starobný dôchodok správne, keď jej nepriznala starobný dôchodok od dovŕšenia 57 roku veku. Nárok na starobný dôchodok navrhovateľke vznikol dňom 19. februára 1996, kedy dovŕšila vek 57 rokov. O priznanie starobného dôchodku zo slovenského dôchodkového zabezpečenia požiadala u odporkyne 1. marca 2005, keďže však dňa 15. júla 2003 požiadala o dôchodok aj prostredníctvom nositeľa poistenia Švajčiarskej konfederácie, odporkyňa rozhodnutím z 13. novembra 2009 navrhovateľke priznala starobný dôchodok od 15. júla 2000. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že starobný dôchodok bol navrhovateľke priznaný tri roky späť odo dňa uplatnenia nároku na dávku v súlade so zákonom. Priznanie starobného dôchodku od dovŕšenia dôchodkového veku v danom prípade nebolo možné.

Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že navrhovateľke by nebolo možné starobný dôchodok priznať od 19. februára 1996 ani v prípade, že by o jeho priznanie požiadala včas. Podľa § 103 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. totiž nárok na dávky nemajú občania, ktorí nemajú trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, ak medzinárodná zmluva neupravuje inak. Zmluva medzi Slovenskou republikou a Švajčiarskou konfederáciou o sociálnom zabezpečení nadobudla platnosť dňom 1. decembra 1997, čo znamená, že navrhovateľke by v prípade včasného podania žiadosti bolo možné starobný dôchodok priznať najskôr od 1. decembra 1997.

Navrhovateľka v podanom odvolaní namietala nízku sumu starobného dôchodku, ktorá jej bola odporkyňou vypočítaná. Konkrétny rozpor preskúmaného rozhodnutia

so zákonom o sociálnom zabezpečení neuviedla a nenamietala ani správnosť zhodnotených zárobkov v rozhodnom období kalendárnych rokov 1963 až 1967.

Podľa článku 19 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Švajčiarskou konfederáciou o sociálnom zabezpečení (ďalej len „Zmluva“)

1. ak uplatňuje nárok na dôchodok občan alebo jeho pozostalí, ktorí získali doby zabezpečenia (poistenia) podľa právnych predpisov oboch zmluvných štátov, určí sa dôchodok takto:

a) nositeľ v Slovenskej republike najprv zistí, či podľa príslušných právnych predpisov spĺňa občan s prihliadnutím na súčet dôb zabezpečenia (poistenia) podmienky nároku na dôchodok,

b) ak vznikne nárok na dôchodok, vypočíta nositeľ v Slovenskej republike najprv plnú výšku dôchodku, ktorá by mu patrila, keby sa všetky doby zabezpečenia (poistenia) zhodnotili podľa právnych predpisov Slovenskej republiky,

c) na základe plnej výšky dôchodku prizná nositeľ dôchodok v sume zodpovedajúcej pomeru medzi dĺžkou doby zabezpečenia (poistenia) zhodnotenou podľa právnych predpisov Slovenskej republiky a celkovou dobou zabezpečenia (poistenia) získanou podľa právnych predpisov oboch zmluvných štátov,

d) pri postupe podľa písmen b) a c) sa prihliada na doby zabezpečenia (poistenia), ktoré sa kryjú tak, akoby sa neprekrývali.

2. Ak doby zabezpečenia (poistenia) na území Slovenskej republiky nedosiahnu 12 mesiacov, dôchodok sa podľa tejto zmluvy neposkytne. To neplatí, ak podľa právnych predpisov Slovenskej republiky vznikne nárok na dôchodok iba na základe týchto dôb zabezpečenia (poistenia).

3. Priemerný mesačný zárobok, ktorý je potrebný na určenie výšky dôchodku podľa právnych predpisov Slovenskej republiky, sa vypočíta podľa právnych predpisov tohto zmluvného štátu.

Navrhovateľka na území Slovenskej republiky v období rokov 1957 až 1969 získala 4546 dní, t.j. 12 rokov a 166 dní zamestnania. Nezískala potrebnú dobu 25 rokov zamestnania pre vznik nároku na starobný dôchodok výlučne podľa právnych predpisov Slovenskej republiky (§ 21 zákona č. 100/1988 Zb.). Priemerný mesačný zárobok 1 750 Sk bol vypočítaný v súlade s § 12 zákona č. 100/1988 Zb. a článkom 19 ods. 3 Zmluvy.

Pokiaľ po vypočítaní základu dôchodku v sume 1 190 Sk, ktorý by navrhovateľke patril, keby sa všetky doby zabezpečenia zhodnotili iba podľa právnych predpisov Slovenskej

republiky odporkyňa tzv. čiastkovaním dôchodku určila základnú výšku starobného dôchodku sumou 380 Sk, ktorá zodpovedá pomeru medzi dĺžkou doby zamestnania získanou v Slovenskej republike (4 546 dní) a celkovou dobou zamestnania získanou podľa právnych predpisov obidvoch zmluvných štátov (14 244 dní), a túto výšku ďalej čiastkovaním upravila podľa zákona č. 107/1999 Z.z., postupovala v súlade s článkom 19 ods. 1 písm. c/ Zmluvy.

Z vyššie uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutia odporkyne za súladné so zákonom, a preto rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 vety druhej O.s.p. potvrdil.

Účastníkom konania odvolací súd nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania, keďže navrhovateľka v odvolacom konaní nebola úspešná a odporkyňa nemá nárok na náhradu trov konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. januára 2011

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Anna Koláriková